EPISTOLÆ FRATRIS ROGERII BACONIS, DE SECRETIS OPERIBUS ARTIS ET NATURÆ, ET DE NULLITATE MAGIÆ.

Operâ

IOHANNIS DEE LONDINENSIS E PLURIBUS EXEMPLARIBUS CASTIGATA OLIM, ET AD ſenſum integrum reſtituta.

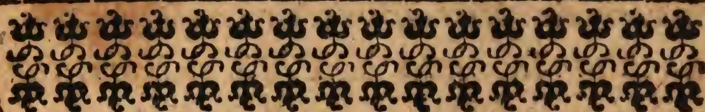
Nunc verò

A QUODAM VERITATIS AMATORE, IN GRATIAM VERÆ SCIENTÆ candidatorum foras emiſſa; cum notis quibuſdam partim ipſius JOHANNIS DEE, partim editoris.

HAMBURGI,

Ex Bibliopolio FROBENIANO.

ANNO CIↃ. IↃ. CXVIII.

CLARISSIMIS RESTITUTIONIS universi Phosphoris, illuminatis.

ROSEÆ CRUCIS FRATRIBUS UNAMIS:

Gratia & pax multiplicetur, cum firmâ & perpetuâ protectione Divinâ.

Uum in Silesiam venissem anno communis æræ Christianorum 1597. nihil mihi potius fuit, quàm ut Johannem Montanum Strigoniensem convenirem; & celebri hominis permotus famâ, & maximè quod illa Theophrasti Hohenheimensis scripta, quæ medicinam tractantibus maximo usui esse judicabam, ex illius Bibliothecâ in publicum prodiisse perspicerem. Ab illo autem hu-

*maniter acceptus adventus causam expo-
sui. Quumq; multi hinc inde jactarentur
sermones, ad Heliæ Artistæ mentionem
tandem delati, interrogavi existimaretne
in vivis esse Heliam illum Theophrastæum,
à quo omnium scientiarum & artium, ma-
ximè verò Chemiæ & medicinæ restitutio
speraretur? Liberius hic suam sententiam
professus, asseveranter dixit, & in vivis es-
se Heliam illum, de quo Theophrastus talia
vaticinatur, nec adeo diu illam restitutio-
nem expectandam; sed utram ab uno aliquo
viro, an unanimi plurium consensu facien-
da esset illa restitutio clam me habuit. Mul-
ta autẽ insuper addidit divinus ille vir, quæ
ne in aurem quidem susurrare licet, nisi il-
lius, qui ad ultimam sui abnegationem ad-
nititur. Et quamvis injuriâ quorundam
inceptum meum frustra esset, quòd medici-
næ relictis studijs aliam vitæ viam inire co-
actus sum: tamen quantùm victus, & pro-
fessio-*

feßionis meæ ratio pateretur; omni animi impetu in rerum cognitionem ferebar: & si quid subsidij aut ex scriptis aliorum, aut proprijs conatibus nanciscebar, eò omnia referebam. Opera namq; Domini magna sunt, quæsita omnibus volentibus ea Psal. 111. 2. Et hanc negotiationem malam dedit Deus filijs Adami, ad affligendum se in ea. Eccles. 1. 13. Post aliquot annos, apparuit sub nomine Heliophili à Percis disquisitio quædam de Heliâ Artistâ: in qua etsi auctor disertè quidem & nervosè, duorum Jesuitarum inanes metallicæ metamorphoseos oppugnationes rejecerit: argumentum tamen ita prorsus deseruit; ut totius rei fides penes ipsum Theophrastum relinqueretur. Anno tandem 1615. libellus quidam cui titulus Mysterium Arithmeticum emanavit in vulgus, quem etsi parum intelligerem; mirabar tamen quinam essent illuminatißimi illi, sapientißimiq; fratres R.C. quibus est inscriptus.

certò enim certiùs persuasi mihi, non posse, esse de fæce illâ ignavorum fraterculorum, animalium Papæ, qui tantis præconiis dignarentur; qui suæ vocationis quæ sunt, non negligerent; qui inventi novi, ardui, admirandi, judices darentur; qui promissâ charitate viverent; qui virtutibus exactissimis, moribus nil nisi gratiam spirantibus essent excultissimi; qui divinâ ingenii claritate, perenni sapientiæ fonte, immo & æternæ lucis candore gauderent; quibus nihil dignius, nihil gratius, nihil optatius, possit occurrere. Exardebat animus cognoscendi studio, quæ tandem esset ista jucundissima bonorum consensio, ad quos preciosissimum illud charitatis unguentum in Christi summi sacerdotis caput effusum, tanquam ad oram vestimentorum, id est membrorum ejus descenderat: qui illum fidei articulum de Communione sanctorum antea tantùm creditum, verè & realiter profiterentur. Anno 1616.

1616. amici cujuſdam ope aſpexi Famam fraternitatis cũ adnexâ Confeſſione. Tum demum rediit mihi in mentẽ dictorum Montani, tum demum ſperabam fore, ut quam reſtitutionẽ Chriſtus olim incepit in religione per prædicationem Lutheri; eam humanæ conditionis miſertus, etiã in ſcientiis, & in univerſâ deniq; vitâ acceleraret, tandemq; perficeret; ut abolitâ omniũ inimicorum poteſtate; ignorantiæ, peccati, etiam mortis, quæ peccati ſtipendium eſt, ſolus Chriſtus regnet in ſuis (1. Corinth. 15. 25.) ut quod precari jubemur, tandem etiam aſſequamur; ut veniat regnum ejus, ut fiat voluntas eius ſicut in cœlo, ſic & in terrâ. Hæc enim illa ſunt quæ loquutus eſt Deus, per os omniũ qui fuerunt à ſeculo prophetarum; ut nos de manu inimicorum (peccati, tyrannorum, mortis, diaboli) liberati: ſine timore ſerviamus ei, omnibus diebus vitæ noſtræ (Luc. 1. 70. &c.) Atq; iſta unuſquiſq; pius

tam

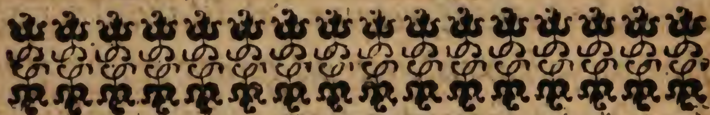
tam ſcire debet eſſe futura, quàm certò ſcit verum eſſe illum qui promiſerit. Habetis (illuminati fratres) quibus gradibus ad vos deductus ſum. Et ſi illi eſtis quos ego animum induxi meum, nihil opus habetis ut ego quicquam de me teſter. habetis enim & ipſe Unctionem à ſancto illo quæ vos omnia docet. Et quemadmodum illa ipſa vos docet de omnibus (& de me) in eo manete, quia vera eſt & minimè fallax (1. Joh. 2.) Noliter mirari (exoptati fratres) quòd quum vos omnia ſciatis, hanc Rogerianæ Epiſtolæ editionem vobis inſcripſerim: neq; enim aliorſum feci, niſi ut (quemadmodum Fama veſtra jubet) deſiderium meum & obſervantiam vobis teſtatam eſſe percupiam: tum etiam quia plurima hîc ſunt apud vulgus incognita, quamvis nullo modo ſimilis veſtris ſed longo pòſt intervallo, incognita tamen; excitare volui ſtudioſorum ingenia, ut & crederent plurimas adhuc latêre

têre veritates & rerum abditarum cognitionem ſectarentur: ut quam præbetis illuceſcentis ſapientiæ ſpem, alacrioribus animis amplecterentur.

Valete fratres dilectiſsimi, meq́ſummâ animi obſervantiâ vobis commendatum habete.

In ConſeſsV sVbſannatorVM non ſeDI. Pſalm. 1.

Lectori pio S.

BAchonis hanc Epistolam omnium primus evulgavit Orontius Fineus anno 1542. Simonis Colniæi typis impressam. Corruptissimum videtur fuisse Orontij exemplar, adeo ut verborum contextus non esset ubiq; obvius. Edidit tamen ne tanto thesauro scientiæ amatores destituerentur: nec sibi assumpsit quicquam vel mutare vel addere; ne sensum auctoris non assequutus ipsius scriptum corrumperet. Hinc postea secundo volumini Turbæ, & reliquorum chymicorum scriptorum adhæsit, servatis etiam ubiq; errroibus. Tandem circa annum 1594. impressa est Oxoniæ hæc ipsa epistola à Iosepho Barnesio: cujus ita avidè arrepta sunt & detenta exempla, ut ne unum quidem ullo studio nancisci possem. Quare quum è bibliothecâ amici cujusdam istud exemplar à Johanne Dee literatissimo viro, & optimorum auctorum inquisitore diligentissimo è pluribus exemplaribus castigatum, & notis etiam quibusdam illustratum impetrassem: operæ pretium me facturum existimabam, si typis publicis excuderetur. Et quoniam editionis meæ ratio hoc postulat, ut famam auctoris vindicem, eluenda mihi videtur inprimis illa superstitionis macula, quam Andreas

dreas Libavius eius famæ inspersit [Exercit: de philosophiâ Harmonicâ Magicâ fratrum R. C. pag. 301.] Et quamvis illud Libavij scriptum elumbe quidem & malê consarcinatum, responsione indignissimum sit: eò quòd maximâ ex parte aut inanes quasdam & futiles suspiciones de fraternitate R. C. excitet, aut viros bonos & de Philosophiâ optimè meritos injustis opprobrijs oneret: tamen quia ipsa sapientia monet [Proverb. 26. 5.] respondendum esse stulto ne sibi sapuisse videatur; scriptoris omnium ætatum maledicentissimi convitio occurrendum esse arbitrabar. Hic igitur Libavius ne omni turpitudinis maculâ careret Rogerius, à qua intactum neminem fere philosophum dimittit; eum superstitionis crimine afflavit: non ejus videlicet quæ magi diabolici; quos merito damnat; ad impia servitia impuros spiritus allicere credunt; fatetur enim noluisse Bachonem magiam; scilicet diabolicam; probare, qui artis & naturæ potentiam commendavit: [pag. præd.] sed illius fortasse qua falsus Deo cultus, secundum traditiones & præcepta hominum exhibetur pro vero, qui est secundum fidem in purâ conscientia. At ineptè nimium hoc crimen Bachoni quæsitum ivit Libavius. neque enim ab illo religionis dogmata haurimus; sed quia; ut hominem philosophum decuit; naturæ vires & potentiam rimatus est: ut naturam sciamus scripta ejus perlegimus. Et si eorum scripta nihili erunt, qui non rectè de religione senserunt; exulabit omnis ethnicorū philosophia, Hermetis, Aristotelis, Galeni, reliquorum; exulabit etiam Libavio judice papistarum. ita quam ille philosophiam summo percupit opere convellere, quamq;

omni

omni conatu rejectam vellet Paracelsicam nempe & R. C. fratrum, eam necessariò docet adeundam. Aut det igitur Libavius quæ fuerit illa Bachonis superstitio quæ ejus scripta suspecta reddiderit, aut cesset tandem; si potis est; bonorum famam lacerare. Quæ in ipsâ carpsit epistolâ, illis inferiùs ubi occurrent respondebitur. Et quia mihi Bachonis hoc scriptum recognoscenti cum Libavio res necessariò est; unum addam quod à R. de Fluctibus qui Libavij rescripto ex professo respondit, prætermissum esse demiror. Et quamvis ad præsens institutum minimè pertineat; tamen quia moram aliquam bonorum animis facere possit, quo minùs cupidè ad illam omnium Restitutionem anhelent, quam fratres, & ante illos alij, non modo affuturam, sed & jam inceptam esse denunciarunt: addam (inquam) aliquid in satisfactionem, sed eâ brevitate quæ præsens institutum decere possit. Etenim nisi antè deliberatum sit & constitutum, fore tandem restitutionem omnium: frustra certè Roseæ Crucis fratres talia proposuissent, & bonos undique viros scripto publicè edito ad suum consortium allexissent. Difficile esse agnosco de rebus futuris judicare, etiam illis quarum indicia ab ipsis sacrosanctis prophetarũ scripturis desumuntur. idq; à dilectis D. N. Jesu Christi discipulis videre perfacile est. Nam quamvis per prophetã Danielem clarè satis minatus esset Deus, se & Ecclesiam, & gentem Judaicam ita abdicaturum, ut post occisum Messiham, & civitatem, & sanctuarium dissiparet populus cum duce venturo: eamq; desolationem usque ad consummationẽ & finem perseveraturam [Dan. 9. 26. 27.] Omnium tamen Judæorum animos ita

præoc-

præoccupaverat illa ſpes & cogitatio regni Iſraëlitici reſtituendi, ut Chriſto à mortuis excitato, ipſi (inquam) diſcipuli, horum penitus immemores, aut etiam ignari, exiſtimarent jam tum reſtitutum iri Iſraëli regnum [Act. 1. 6.] ſic etiam in hunc uſq; diem cæcutiunt humanæ mentes, ſemperque cæcutiunt ad opera Dei, donec ſpiritus ſancti acceptâ virtute, tempora rerum & momenta poſſint diſcernere. Quo minus mirandum eſt, quum hoc ſeculo tot à pleriſq; propoſita fuerint de rerum omnium reſtitutione, quæ in hanc ſententiam afferuntur, à nonnullis quidem ſomniatoribus haberi contemptui; ab alijs Berrhœenſium εὐγενεστέρων exemplo, ex ſcripturis quæri num hæc ita ſe habeant. Fateor neceſſe habere Romanum Antichriſtum hanc Univerſi reſtitutionem negare; ut vicariatū ſuum, quem mentitur ad extremam uſq; piorum & impiorum reſurrectionem perduraturum ſtabiliat: at hujuſce papiſticæ ἀποστάσεως ſordes abſterſiſſet animo Libavius, niſi ſibi aſſumeret temerario auſu de rebus incognitis judicare, & quæ ſemel rata habuit pertinaciter defendere. Sed ut Lectori pio faciam ſatis, & ipſi etiam ſi velit Libavio: Legantur quæ in probationem Reſtitutionis Univerſi attulit Gulielmus Poſtellus, libro de Nativitate Mediatoris ultimâ impreſſ. Baſileæ 1547. Clavis item abſconditorū à conſtitutione mundi ejuſdem Poſtelli. Item quæ ſcripſit Iacobus Brocardus in Geneſin, in Apocalypſin, aliosque ſacrarum ſcripturarum libros, & libri itidem de Prophetiâ. Legantur & Thomæ Brightmanni Angli commentarij in Cant. Canticorum, Danielem,

lem, & Apocalypsin, & si vacat etiam quos citat Brocardus: inter quos sunt Martinus Cellarius De operibus Dei impress. Argent. 1527. Et Joachimus abbas circa annum 1200. etiam homil. 13. Henrici Effrhen Argent. editæ 1571. & Fabricij Capitonis commentarij in Hoseam apud Cephaleum Argent. Postellus ex sacrar. scripturarum mystica interpretatione, rem docet, & duce ratione Brocardus, & Brightmannus, ex interpretatione mysterij, & literæ. At hominum, inquis, sunt hæc commenta & expositiones, petis igitur ut nudum ostendatur scripturarum verbum, & apertus sensus, talem fore omnium reformationem quam fratres R. C. futuram esse denunciant. Et rectè. Nam quum nullum faciat Dominus verbum nisi revelavit secretum suum ad servos suos Prophetas [Amos 3. 7.] à prophetarū scriptis certissima poterūt argumenta sumi de rebus futuris. Quærendū est igitur inprimis, quis futurus est in illâ omniū reformatione aut restitutione status sive quæ conditio status illius reformati. Illa autem in tribus potissimū rebus cernetur. Prima erit in ejectione impiorum, ut non apponat ultra magnificare se homo super terrā [Psal. 10. 18.] sed ut fides Christi, & Ecclesia, per universum terrarum orbem propagetur, Judæis etiam, & Israêlitis rebellibus ad fidem Christi conversis, ut universa anima laudet Iah. Secunda in rerum omnium affluentiâ & copiâ. Tertia in bonis animi virtutibus omnibus & scientiâ exaggerati, ut justè, sobriè, piè, & in pace vivatur; quemadmodum ab initio fieri debuit, si Adamus astutiâ diaboli in peccatum non incidisset. Hoc enim est illud quod precari jubemur, ut veniat regnum Dei, ut fiat voluntas

ipsius

ipsius sicut in cœlo sic & in terra [Matth. 6. 10.] hic est Sabbatismus ille qui populo Dei expectandus relinquitur, ut quemadmodū Deus, ita etiam & homo à suis operibus, avaritiâ, superbiâ, injustitia &c. requiescat. [Heb. 4. 9.] Peto autem ab æquis lectoribus, ut ex multis sacr. scripturarum locis quæ huc afferri possent, sine præjudicio hîc adnotatos textus serio legant, & diligenter expendant: in quibus si τὸ ῥητὸν solummodo spectes, nihil potest disertius dici, nihil explicatius. De primo vide Num. 24. 17. Iobi cap. 38. 15. & cap. 40. 7. 8. Psalm. 1. v. 4. 5. 6. & 2. 8. 9. & 9. 5. usq; ad finem. & Psal. 10. totum. & Psal. 22. à versu 27. ad finem. Psal. 33. 8. Psalm. 47. totum. Psal. 66. 1. 2. 3. 4. Psal. 67. totum. Psal. 72. à vers. 5. ad finem. Psal. 86. 9. Psal. 96. totum. Psalm. 97. v. 7. ejicientur papistæ cum reliquis idololatris. Psal. 102. v. 15. ad 23. Psal. 104. 35. Psal. 138. 4. Psal. 145. 21. Isaiæ cap. 2. 10. ad finem. Is. 54. 5. Ier. 16. 19. Ier. 25. v. 31. 32. 33. Dan. cap. 7. v. 13. 14. 18. 22. Amosi 9. 8. ubi lege secundum hebraicam veritatem. Regnum peccati disperdam de facie terræ. Et ibid. v. 11. 12. Nah. 2. 11. & 3. 8. ad 13. Zach. 9. 10. Matt. 13. 41. & Matt. 24. 14. Luc. 1. 70. ad 76. Act. 3. 21. 1. Cor. 15. 25. Hebr. 2. 8. Heb. 10. 13.

De secundo legantur etiam Psal. 22. 26. Psal. 36. 8. Psal. 67. 6. Psal. 85. 12. Psal. 107. 35. ad finem. Psal. 144. vers. 12. ad finem. Ez. cap. 34. 26. 27. Hos. cap. 2. v. 21. 22. Amos. 9. 13.

De tertio. Psalm. 25. 9. & 12. Isa. 11. v. 6. ad 10. Isa. 54. 13. 14. Isa. 65. 16. & seq. Ier. 31. 31. Dan. 12. 4 Hos. 2. 18. 19. 20. Mic. 4. 3. 4. Matth. 10. 26. Iohan. 6. 45. Hebr. 4. 9. 10.

De secundo & tertio, legatur itidem Isaiæ cap. 2.

verſ. 1. ad 6. & Ioelis cap. 2. v. 21. ad finem. copiosè autem iſta omnia deſcribuntur Eſdræ. lib. 4. ſi legere vacat attentè, & conſiderare.

De Iſraêlitis autem ad Eccleſiam Chriſti aggregandis, & in ſuam terram reſtituendis legantur Gen. cap. 13. v. 15. Num. 23. 23. & confer cum. Ier. 16. 14. 15. Iſa. 11. v. 11. ad finem. & cap. 27. 12. 13. & cap. 60. per totum. Ier. 23. 3. ad 9. Ier. cap. 30. & cap. 31. per totum. & cap. 32. v. 37. ad finem. Ezech. cap. 20. v. 40. ad 45. Ezech. cap. 34. 11. ad finem. Ezech. cap. 36. & cap. 37. Hoſ. 1. v. 10. 11. & cap. 3. per totum. Amos 9. 14. Obad. 17. ad finem. Mich. 2. 12. & 4. 6. ad finem. Nah. 3. 13. ad finem. Zach. 2. 4. & Zach. 8. per totum. & 10. 3. ad finem. & 12. 6. ad finem. Luc. 1. 33. Rom. 11. 24. ad finem. De Turcâ etiam per Iſraëlitas in terrâ Canaan funditus exſcindendo, legatur Ezech. cap. 38. & cap. 39. Ioëlis cap. 3. 9. ad finem. Zach. 9. 13. ad finem. & confer Apoc. cap. 6. v. 12. ad 17. & Apocal. cap. 19. v. 11. ad finem. poſt quod eſt Sabbatiſmus de quo Apoc. 20. ad v. 7. Interea verò omnis Chriſtianorum conatus in Turcam irritus fuit, eſt, & erit, propter idololatriam in ſecundo concilio Niceno ſtabilitam anno 781. Etenim in illius ſceleris vindictam; Univerſam orientis imperium Deus zelotypus Turcæ tanquam ſtipendium conceſſit, ut olim Nabuchodonoſori ſervo ſuo Ægyptum, propter Tyrum eversam. Conferat etiam Roma Iſa. cap. 13. & 14. ad v. 24. & Ezech. cap 27. & 28. cum Apoc. 18. & videat ex Babylone, & Tyro, quid expectare debeat. Deniq; quod 1. Paral. cap. 39. v. 29. 30. dicitur in libris Samuelis, Nathani, & Ghad, deſcripta eſſe Davidis geſta, & regni ejus, & fortitudinis, & temporum quæ tran-

transfierunt super eum, & super universa regna terrarum: id multò magis locum habet in universis prophetarū scripturis; qui quidem per spiritum Christi qui in ipsis erat, scrutantes illas Christi passiones, & subsequuturas deinde glorias [1.Pet.1.11.] ita universæ Ecclesiæ statū, & ætates, & gesta, & tempora descripserunt: ut non immeritò Christus Dominus de seipso prædicârit [Isaiæ cap. 46. 10.] Annuncio ab exordio novissimum, & ab initio quæ nondum facta sunt. verum ut singula rectè intelligantur, necesse est ut eodem Christi spiritu, quo scripta sunt legantur. id autem in sabbatismo sive in restitutione universi fiet, quum repleta erit terra scientiâ Domini, sicut aquæ mare operientes. tum enim ab omnibus, uniuscujusq; literæ & apicis in sacro contextu, ultima ratio reddi poterit. ad nostrum enim usum descriptus est, idq; dum in viâ sumus, ut perfectus sit vir Dei, & ad omne opus bonum instructus. Affert contra Libavius: Quod ad humana attinet politiæ leges sive imperij, & regnorum Christianorum; sive gentilium, hujusmodi reformationem non passuras: Oblitus penitus quod in Mose dixerit Deus, Deut. cap. 18. v. 18. 19. & Act. 3. 23. Exterminatum iri omnem animam de populo, qui Christum [in Ecclesia loquentem] non audierit. Est enim hæc gloria omnibus sanctis ejus, ad faciendam vindictam in nationibus, increpationes in populis: ad alligandos reges eorum in compedibus, & nobiles eorum in manicis ferreis Psal. 149. *Philosophia autem & medicina accessu luminis scripturæ & Hermeticæ solertiæ in chymicis, magnâ ex parte correcta est.* Utinam ex animo hoc diceres & verè Libavi. vera certè est quæ inde petitur philosophia, at

verò ut adhuc fuerunt hominum ingenia è puteis Aristotelis & similium demersa veritas extracta est. Medicina fateor, ex chymica industriâ nonnullis salutaribus experimentis ornata est; at plurimis etiam & periculosis, & incertis ita deformata, ut nihilo sit quàm antè correctior. Quis autem medicinam præclaris illis chymicis medicamentis instruxit? non magus Paracelsus, non Artefius, non Crollius, aut similia diaboli (vide pag. 290: & immanē hominis superbiam agnosces: qui se supra Dei solium extollere non erubescit, & illos cum Simone mago &c. amandare diabolo, pro quibus mortuus est Christus. vid. Rom.14. 4. Matt. 7. ad 6.) pecora: hoc enim Libavio nefas dicere. Quis igitur? Andreas ipse Libavius, corrasis undecunq; & emendicatis experimentis, Alchymiam nobis & Arcanorum syntagma adornavit. ô correctā medicinam! ô castigatos & flagellatos medicos! In divinis autē duplex cōceditur reformatio: una quum gentes idola aversatæ Christi fidem amplexæ sunt: Altera quæ ministerio Lutheri peracta est. inceptam quidem Libavi concedimus, sed non peractam. idq; etiam & ipse quem affers scripturæ locus [2.Thes.2.8.] potuit luculentius indicasse. *Quem absumet Dominus spiritu oris sui, & abolebit in claritate adventus sui.* Quod sit illud Iniquitatis mysterium non ambigitur inter nos. quæ etiam fuerint ejus initia, qui progressus, concordamus. quanto studio illi reclamatum est in omni ætate, quàm ferale bellum sanctis indixerit, & quomodo in illos ita prævaluerit, ut duos etiam testes, verbum scilicet Euangelicum & propheticū per traditiones & falsa interpretamenta occiderit, abundè satis ab historijs Ecclesiæ, & nomi-

natim

natim à Jacobo Usserio, qui hoc argumentum ex professo tractavit, edisci potest. Quum verò omnes illos aut vi, aut fraude subverterit Romanus Antichristus, qui illi quomodolibet restiterunt, usque ad Lutherum: tum demum inceptus est absumi, quum per Lutherum & cæteros qui fidelem religioni navabant operam, fides & veritas Christi paterent omnibus, quæ ita penitus exulabant; ut in illo adventu filij hominis fides in terris vix inveniretur. Sed quamvis tum primùm cæptus sit absumi spiritu oris Christi, id est verbo eius, quod quidem illum adhuc absumit, & indies absumet: restat tamen adhuc facienda abolitio in illustratione adventus, quando Papa, & Papistæ, cum reliquis impijs, gentilibus, & pseudochristianis ejicientur. Triplex igitur ex sacris scripturis est adventus Christi. De primo in carne, de ultimo in gloriâ nulla est quæstio apud nos. De secundo autem qui est in spiritu, Romanus pontifex Christiano orbi ita illusit, ut à paucissimis agnoscatur. Quum tamen hæc magna pars sit gloriæ illius, quæ passioni erat subsequutura; sponsam quidem veram semper decuit, & sponsi causa hunc adventum expetivisse, ut illi flecteretur omne genu, & omnis lingua confiteretur Deo [Rom. 14. 11.] & etiam suâ, ut spiritus sanctus in omnem carnem effunderetur; cujus quidem illustre specimen & argumentum statim post Dominum in cælos evectum, in apostolis factum est; & ut reliqua illa gloriosa quæ de civitate Dei prædicantur, ad perfectam ipsius & perpetuam beatitatem apparerent. Objicitur. Omnem illam Ecclesiæ felicitatem de cœlesti gloriâ in figuris dici: interea verò crucem esse tollendam, probra & afflictiones tole-

 randas.

randas. At distinguenda sunt Ecclesiæ tempora. Est enim omnibus tempus determinatum: tempus occidendi, & tempus medendi: tempus flendi, & tempus ridendi. [Eccles. 3.] fuit quidem tempus quum judicium à domo Dei fieri inciperet, quum ipsum patrem familias non tantùm convitijs proscinderent, sed & in crucem tollerent: quum apostoli & martyres τὰ ὑστερήματα afflictionum Christi implerent, sed hoc pro reliquo corpore, ut qui seminant in lachrymis, in exultatione metant. Jam verò hyems præterijt, & messis tempus adest, ut Ecclesiam affligentibus reddatur duplum, ut omnibus Christi adventum expectantibus, omnis lachryma abstergatur. Quod autem in typis hujusmodi, æternæ vitæ gaudia proponuntur, verissimum esse concedo. Sed ut typi sint, necesse etiam est ut sint, aut certè non possunt esse typi; quemadmodum optimè disputat Jac: Brocardus lib. 1. de prophetiâ; ad quem, & reliquos antè citatos auctores, lectores harum rerum cupidos ablegabo; illud primùm & ultimùm adhotatus, ut firmum habentes sermonem propheticum; illi attendant, donec dies elucescat, & phosphorus exoriatur in cordibus eorum.

In ConfesſsV sVbſannatorVM non ſeDI. PSAL. 1.

EPISTO-

EPISTOLA FRATRIS ROGERII BACONIS,

De Secretis Operibus Artis et Naturæ, et de Nullitate Magiæ.

Caput I.

De & contra apparentias fictas, & de & contra invocationes spirituum.

Vestræ petitioni respondeo diligenter. Nam licet natura potens sit & mirabilis; tamen ars utens naturâ pro instrumento, potentior est virtute naturali, sicut videmus in multis. Quicquid autem est præter operationem naturæ vel artis, aut non est humanum, aut est fictum & fraudibus occu-

 patum.

patum. Nam ſunt qui motu veloce, membrorum apparentia fingunt, aut vocum diverſitate, aut inſtrumentorum ſubtilitate, aut tenebris, aut conſenſu multa mortalibus proponunt miranda, quæ non habent exiſtentiæ veritatem. his mundus plenus eſt, ſicut manifeſtum eſt inquirenti. Nam joculatores multa manum velocitate mentiuntur, & Pthyoniſſæ vocum varietatē in ventre, & gutture fingentes, & ore, formant voces humanas â longè vel propè prout volunt, ac ſi ſpiritus cum homine loqueretur; etiam ſonos brutorum confingunt. Cannæ verò gramini ſubditæ, aut latebris terræ conditæ, oſtendunt quod vox humana eſt, & non ſpiritus, quæ magno fingunt mendacio. Quū verò in tenebris crepuſculi matutinis vel nocturnis res inanimatæ moventur violenter; non eſt veritas, ſed fraus & dolus. Conſenſus verò omnia fingit quæ volunt homines, prout adinvicem diſponunt. In his verò omnibus, nec philoſophica ratio conſiderat,

derat, nec ars, nec poteſtas naturæ tenet. Sed præter hæc, nequior eſt occupatio, quando homo contemnit leges philoſophiæ, & contra omnem rationem ſpiritus invocat nefarios, ut per eos ſuam compleat voluntatem. Et in hoc eſt error, quod credit ſibi ſubjici ſpiritus, & quod ſpiritus cogantur humanâ virtute; hoc enim impoſſibile eſt. quia vis humana longè inferior eſt quàm ſpirituum. Atque in hoc magis aberrant hujuſmodi homines qui per aliquas res naturales quibus utuntur, credunt vel advocari, vel fugari ſpiritus malignos. Et adhuc errant, quando per invocationes, deprecationes, & ſacrificia nituntur homines eos placare, & adducere pro utilitate vocantium. facilius enim ſine comparatione à Deo impetrãdũ foret, vel à bonis ſpiritibus, quicquid homo debet utile reputare. Sed nec in rebus inutilibus favorabiles aſſiſtunt ſpiritus maligni, niſi in quantum propter hominum peccata à Deo permittuntur, qui humanum genus

regit & gubernat. Et ideo istæ viæ sunt præter sapientiæ documenta, imo potius in contrarium operantur, nec unquam verè philosophantes de his sex modis curaverunt.

CAPUT II.

De characteribus, carminibus, & eorum usu.

QUid verò de carminibus, & characteribus, & hujusmodi alijs sit tenendum, considero per hunc modum. Nam proculdubio omnia hujusmodi nunc temporis sunt falsa, aut dubia: & quædam sunt irrationabilia: quæ philosophi adinvenerunt in operibus naturæ & artis, ut secreta occultarent ab indignis. Sicut si omnino esset ignotum quod magnes traheret ferrum, & aliquis volens hoc opus perficere coram populo, faceret characteres, & carmina proferret, ne perciperetur quod totum opus attractionis esset naturale. Sic igitur quam plurima in libris

bris philoſophorũ occultantur multis modis: in quibus ſapiens debet hãc habere prudentiã, ut carmina & characteres negligat, & opus naturæ & artis probet: & ſic tam res animatas, quã inanimatas videbit adinvicẽ cõcurrere, propter naturę conformitatẽ, non propter virtutẽ carminis, vel characteris. Et ſic multa ſecreta naturę & artis exiſtimantur ab indoctis magica. Et magi confidunt ſtultè carminibus & characteribus, quod ijs præbeant virtutem; & pro aſſecuratione eorum relinquunt opus naturæ vel artis, propter errorem carminum & characterum. Et ſic utrumque genus hominum iſtorum privatur utilitate ſapientiæ, ſuâ ſtultitiâ cogente. Sunt autẽ quædã deprecationes antiquitus inſtitutæ ab hominib. virtutis, aut veritatis, aut magis â Deo & angelis ordinatæ; & hujuſmodi virtutẽ ſuã primã poſſunt retinere. Sicut in multis regionibus adhuc quædam orationes fiunt ſuper ferrum candens, & ſuper aquam fluminis, & ſimiliter alia, in qui- *Num. 6. 27.*

bus innocentes probantur, & rei damnantur: & auctoritate Ecclesiæ fiunt & prælatorũ. Nam & ipsi sacerdotes exorcismos faciunt in aqua benedictâ, sicut in lege veteri de aquâ purgationis *Num. 5.* legitur qua probatur adultera, vel fides suo viro, & multa sunt hujusmodi. Sed quæ in libris Magicorum continentur; omnia sunt jure arcenda, quamvis aliquid veri contineant: quia tot falsis involvuntur, ut non possit discerni inter verum & falsum. unde quicunque dicunt quod Solomon composuit hoc vel illud, aut alij sapientes, negandum est. quia non recipiuntur hujusmodi libri auctoritate Ecclesiæ, nec à sapientibus, sed à seductoribus qui mundum decipiunt: etiam & ipsi novos libros componunt, & novas adinventiones multiplicant, sicut scimus per experientiam: & ut vehementius homines alliciant titulos præponunt famosos suis operibus, & eos magnis auctoribus asscribunt impudenter: ac ut nihil omittant de contingentibus, stilum

lum grandiſonum faciunt, & ſub formâ textus mendacia ſua confingunt. Characteres verò aut ſunt verba figuris literarũ involutis compoſiti, cõtinentes ſenſum orationis adinvẽtæ; vel ſunt facti ad vultus ſtellarũ in temporibus electis. De characteribus igitur primo modo ſic judicandũ ſicut de orationib. dictum eſt: de ſigillis autem & characteribus ſecundo modo niſi fiant temporibus electis, nullam efficaciam penitus habere noſcuntur. Et ideo qui facit ea ſicut in libris formantur, non reſpiciens niſi ſolam figuram quam repræſentat exemplar, nihil facere ab omni ſapiente judicatur. Qui autem ſciunt in conſtellationibus debitis opera facere ad vultus cœlorum; illi non ſolum characteres, ſed omnia opera ſua poſſunt diſponere, tam artis, quàm naturæ ſecundum cœli virtutem. Sed quia difficile eſt in his certitudinem cœleſtium percipere: ideo in his multus eſt error apud multos: & pauci ſunt qui ſciunt aliquid utiliter & vera-

citer ordinare. Et propter hoc, vulgus mathematicorum judicantium & operantium per ſtellas, non multùm perſiciunt, aut aliquid utile faciunt: quamvis peritiſſimi, & artem ſufficienter habentes, poſſent multas utilitates facere tam per opera, quam per judicia in temporibus electis. Conſiderandum tamen quia peritus medicus, & alter quicunque habet animam excitare; carmina & characteres licet fictos utiliter (ſecundum Conſtantinum medicum) poteſt adhibere. non quia ipſi characteres aut carmina aliquid operentur: ſed ut devotius & avidius recipiatur medicina, & animus patientis excitetur, & confidat liberiùs, & ſperet, & congaudeat, quoniam anima excitata poteſt in corpore proprio multa renovare; ita ut de infirmitate in ſanitatem convaleſcat, ex gaudio & confidentia. Si ergo medicus ad magnificandum opus ſuum, ut patiens excitetur ad ſpem & confidentiam, aliquid hujuſmodi faciat; non propter fraudem,

dem, sed propter hoc ut confidat quod revaleat (si credimus medico Constantino) non est abominandum. Nam ipse de his quæ suspenduntur ad collum, sic concedit ad collum carmina & characteres & eos in hoc casu defendit. Nam anima multum potest super corpus suum, per suas affectiones fortes, ut docet Avicenna in lib. de Animâ. & 8. de animalibus, & omnes sapientes concordant. Et ideo fiunt coram infirmis ludi, & res delectabiles afferũtũr: immo aliquando appetitui multa conceduntur contraria: quia vincit affectus, & desiderium, & animæ spes supra morbum.

CAPUT III.

De virtute sermonis, & redargutione magiæ.

Quoniam verò in nullo lædenda est veritas, oportet diligentius considerare, quod omne agens facit virtutem & speciem à se, in materiam extrin-

trinsecam; non solum substantiæ, sed accidentia activa de tertiâ specie qualitatis. & fiunt virtutes à rebus, aliquæ sensibiles, aliquæ insensibiles. Et ideo homo potest facere virtutem & speciem extra se, maximè quum sit nobilior alijs rebus corporalibus, & præcipuè propter dignitatem animæ rationalis, & nihilominus exeunt spiritus & calores ab eo, sicut ab alijs animalibus. Et nos videmus quod aliqua animalia immutant & alterant res sibi objectas, sicut [a] basiliscus interficit solo visu, & [b] lupus reddit raucum, si prius videat hominem; & [c] hyæna intra umbram suam canem non permittit latrare, sicut Solinus de mirabilibus mundi narrat, & alij auctores. & Aristoteles in libro secundo de Vegetabilibus dicit, palmarum fœminarum fructus maturescere per odorem masculorum. & equæ imprægnantur in aliquibus regnis per odorem equorum, ut [d] Solinus narrat. & multa alia contingunt, per species & virtutes animalium, & plantarum;

a) Plin. hist. nat. lib. 39. cap. 4.
b) Plin. lib. 8. c. 22. Solini Poly. cap. 8.
c) Plin. lib. 8. cap. 30. Solin. cap 30.
d) cap. 26. ex C. Plinij lib. 4. c. 32. & lib. 8. cap. 42.

multa-

multaq; mirabiliora ſicut Ariſtoteles dicit in libro Secretorum. Quum ergo plantæ & animalia non poſſint attingere ad dignitatem humanæ naturæ; homo multò magis poterit facere virtutes & ſpecies, & colores emittere ad alterationem corporum extra ſe: propter quod dicit Ariſt. in lib. de ſomno & vigilia, quod mulier mẽſtruoſa ſi adſpexerit ſpeculum, inficit ipſum, & apparet in eo nubes ſanguinis. Et [e] Solinus narrat: In Scythia ſunt mulieres habentes geminas pupillas in uno oculo (unde Ovidius: nocet pupilla duplex) quæ quum iraſcuntur interficiunt homines ſolo viſu. Et nos ſcimus quod homo malæ complexionis, & habens infirmitatẽ contagioſam, ut lepram, vel morbum caducum, vel febrem acutam, vel oculos multùm infirmos, vel hujuſmodi, inficit alios præſentes & contaminat. è contrario homines bene complexionati & ſani, & maxime juvenes, conſortant alios, & homines gaudent ex eorum præſentiâ. & hoc eſt propter

e) Cap. 6. Vide & C. Plin. hiſt. nat. lib. 7. cap. 2.

ſpiri-

ſpiritus ſuaves, & vapores ſalubres & delectabiles,& naturalem colorem bonum, & propter ſpecies & virtutes quæ fiunt ab ijs, ſicut Galenus docet in Techne. Et augetur malum ſi anima ſit peccatis magnis & multis corrupta, habens corpus infirmum, & malæ complexionis, & ſit cogitatio fortis, & deſiderium vehemens ad nocendum & malignandum. Nam natura complexionis & infirmitatis obedit cogitationibus animæ, & deſiderijs, & fortiùs agit. Unde leproſus qui ex deſiderio forti,& cogitatione,& ſollicitudine vehementi, intenderet alium præſentem inficere: & citiùs & fortiùs ipſum inficeret, quam ſi ad hoc non cogitaret, nec deſideraret, nec intenderet. Naturæ enim corporis (ut Avicenna docet locis prædictis) obedit cogitationibus, & vehementibus deſiderijs animæ. Nam (ſicut Avicenna docet tertio Metaph.) primum movens eſt cogitatio, deinde deſiderium conformatum cogitationi; poſtea virtus naturaris in mem-

membris quæ obedit desiderio & cogitationi: & hoc in malo (ut dictum) & in bono similiter. Unde quum in homine inveniuntur hæc: scilicet bona complexio, & sanitas corporis, & juventus, & pulchritudo & elegantia membrorum, & anima munda à peccatis, & cogitatio fortis, & desiderium vehemens ad aliquod opus magnum, tum quicquid fieri potest per speciem & virtutem hominis, & spiritus, & calorem naturalem, necesse est quod fortiùs & vehementiùs fiat per hujusmodi spiritus, [al. species] & vapores, & influentias; quam si aliquod istorũ deficeret: & præcipuè si desiderium forte & intentio valida non desit. Et ideo per verba, & opera hominis, possunt aliqua magna fieri: quando õmnes dictæ causæ concurrunt. verba enim sunt ab interiùs per cogitationes animæ & desiderium, per motum spirituum, & calorem, & vocalem arteriam: & eorum generatio habet vias apertas, per quas est magnus exitus

 spiri-

ſpirituum, & caloris & evaporationis, & virtutis, & ſpecierum quæ poſſunt fieri ab animâ & corde. Et ideo alterationes fiunt à partibus per verba, ſecundum quod ijs debetur ex poteſtate naturæ. videmus enim quod per hujuſmodi vias apertas à corde & interioribus, anhelitus, & oſcitatio, & multæ reſolutiones ſpirituum, & caloris fiunt: quæ aliquando nocent, quũ ab infirmo, & malæ complexionis corpore proveniũt: & proſunt, & confortant quum à corpore mundo, ſano, & bonæ complexionis producuntur. Et ideo ſimiliter aliquæ operationes magnæ naturales poſſunt fieri in verborũ generatione & prolatione, cum intentione & deſiderio operandi. Unde non immerito dicitur quod vox viva magnã habet virtutẽ: non quia illã habet virtutẽ quã magici fingunt, necnon ſimiliter ad faciendum & alterandum (ut exiſtimant) ſed ſecundum quod natura ordinavit. Et ideo valde cautè in his intendendum eſt. Nam

de

de facili homo poteſt errare, & multi errant in utramque partem, quoniam aliqui omnem operationem negant; & alij ſuperfluunt; & ad magicam declinant. Multi igitur libri cavendi ſunt propter carmina & characteres, & orationes, & conjurationes, & ſacrificia, & hujuſmodi quia purè magici ſunt. Ut liber de Officijs ſpirituum, liber de morte animæ, liber de arte notoriâ, & hujuſmodi infiniti: * qui nec artis, nec naturæ continent poteſtatem, ſed figmenta magicorum. Conſiderandum eſt etiam quia multi libri reputantur inter magicos qui non ſunt tales, ſed continent ſapientiæ dignitatem. qui igitur ſunt ſuſpecti, & qui non, experientia cujuslibet ſapientis docebit. Nam ſi quis in aliquo illorũ opus naturæ, vel artis inveniat, illum accipiat: ſi non, relinquat velut ſuſpectum, & ſicut indignũ & illicitũ ſapienti. quia magici eſt pertractare ſic ſuperfluum, nec neceſſarium. Nam (ut ſenſit

Defuit in alio exempl. *

Isaac in lib. de febribus) anima rationalis non impeditur in suis operationibus nisi detineatur ignorantia. Et Aristoteles vult in libro secretorum, quod intellectus sanus & bonus potest in omnia quæ homini necessaria sunt, cum influentiâ tamen divinæ virtutis. Et tertio Meteororũ dicit, quod non est virtus nisi per Deum. Et in fine Ethicorum dicit, quod nulla est virtus nec moralis nec naturalis sine influentia divinâ. Unde quum loquimur de potestate agentium particularium, non excludimus regimen agentis universalis, & primæ causæ. Nam omnis causa prima plus influit in causatum, quàm secunda, ut prima propositio de causis proponit.

CAPUT IV.

De instrumentis artificiosis mirabilibus.

NArrabo igitur nunc primò opera artis & naturæ miranda, ut postea causas

causas & modos eorum assignem: in quibus nihil magicum est, ut videatur quòd omnis potestas magica sit inferior his operibus & indigna. Et primò per figurationem solius artis. Nam instrumenta navigandi possunt fieri sine hominibus remigantibus, ut naves maximę fluviales & marinæ ferantur unico homine regente, majori velocitate quàm si essent plenæ hominibus navigantibus. Currus etiam possent fieri ut sine animali moveantur cum impetu inæstimabili, ut existimātur currus falcati fuisse, quibus antiquitus pugnabatur. Possunt etiam fieri instrumenta volandi, ut homo sedens in medio instrumenti revolvens aliquod ingeniū, per quod alæ artificialiter compositæ aërem verberent, ad modum avis volantis. Fieri etiam potest instrumentū parvum in quantitate ad elevandum & deprimendum pondera quasi infinita, quo nihil utilius est in casu. Nam per instrumentum altitudinis trium digitorum, &

latitudinis eorum, & minoris quantitatis, posset homo seipsum & socios ab omni periculo carceris eripere, & elevare, & descendere. Potest etiam de facili fieri instrumentum quo unus homo traheret ad se mille homines per violentiam ipsis invitis; & sic de rebus alijs attrahendis. Possunt etiam fieri * instrumenta ambulandi in mari, & in fluvijs ad fundum sine periculo corporali. Nam Alexander magnus his usus est, ut secreta maris videret, secundum quod Ethicus narrat astronomus. Hæc autem facta sunt antiquitus, & nostris temporibus. & certum est, præter instrumentum volandi quod non vidi, nec hominem qui vidisset cognovi, sed sapientem qui hoc artificium excogitavit explicitè cognosco. Et infinita alia possunt fieri, ut * pontes ultra flumina sine columnâ, vel aliquo sustentaculo, & machinæ, & ingenia inaudita.

CAPUT

CAPUT V.

De experientijs perſpectivis artificialibus.

SED profecto mirandæ ſatis inveniuntur figurationes phyſicæ radiorum. Nam ſic poſſunt figurari perſpicua & ſpecula, ut unum appareat multa, & unus homo exercitus; & ut plures & quot volumus Soles & Lunæ appareant. Nam natura ſic aliquando figurat vapores, ut duo Soles, & duæ Lunæ, & aliquando tres Soles apparuerint ſimul in aëre, ut Plinius recitat in 2. naturalis hiſtoriæ. *Cap. 31.* Et qua ratione plures & infinitæ poteſt una res apparere: quia poſtquam excedit ſuam virtutem, nullus eſt ei numerus determinatus ſicut arguit Ariſtot. in cap. de vacuo. Et ſic omni civitati, & exercitui contrario, poſſunt fieri terrores maximi: ut vel propter multitudinē apparitionum ſtellarum, vel

hominum super ipsos congregatorum dispereant; præcipuè si sequens documentum cum illo primo habeatur. possunt enim sic figurari perspicua ut longissimè posita appareant propinquissima, & econtrario; ita quod ex incredibili distãtiâ legeremus literas minutissimas, & numeraremus res quantumcunq; parvas, & stellas faceremus apparere quò vellemus. Sic enim existimatur quod Julius Cæsar per littus maris in Gallijs, deprehendisset per ingentia specula dispositionem & situm castrorum & civitatum Britanniæ majoris. Possunt etiam sic figurari corpora, ut maxima appareant minima, & econtrario: & alta appareant ima & infima, & econtrario: & occulta videantur manifesta. Nam ut Socrates draconem corrumpentẽ civitatem & regionem suo anhelitu & influentiâ pestilenti, deprehendit intra montium latibula residere: Sic etiam omnia quæ essent in civitatibus & exercitibus contrarijs possunt ab inimicis

cis deprehendi. Possunt etiam sic figurari corpora, ut species & influentiæ venenosæ & infectivæ ducerentur quo vellet homo: nam sic Aristoteles fertur docuisse Alexandrum. quo documento venenum Basilisci erecti super murum civitatis contra exercitum, deduxit in ipsam civitatem. Possunt etiam sic figurari perspicua, ut omnis homo ingrediens domum, videret veraciter aurum, & argentum, & lapides pretiosos, & quicquid homo vellet, & quicunque festinaret ad * visionis locum nihil inveniret. Non igitur oportet nos uti magicis illusionibus, quum potestas Philosophię doceat operari quod sufficit. Sed de sublimioribus potestatibus figurandi est, quod ducantur & congregentur radij per varias fractiones, & reflexiones, in omni distantiâ qua volumus, quatenus comburatur quicquid sit objectum. nam hoc testantur perspicua comburentia antè & retro, sicut auctores certi docent in suis libris. Et

Al. visitatiorem.

majus omnium figurationum & rerum figuratarum eſt, ut cœleſtia deſcriberentur, ſecundum ſuas longitudines & latitudines in figurâ corporali, qua moventur naturaliter motu diurno: & hæc valeret regnum unum homini ſapienti. Hæc igitur ſufficiant pro exemplo figurationum, quamvis infinita alia miranda proponi poſſent in medium.

CAPUT VI.

De experimentis mirabilibus.

HIS verò ſunt quædam annexa ſine figurationibus. nam in omnem diſtantiam quam volumus, poſſumus artificialiter componere ignem comburentem ex ſale petræ & alijs. Item ex oleo petroleo rubro & alijs. Item ex maltha & naphtha & ſimilibus, ſecundum quod Plinius dicit in libro 2. cap. 104. civitatem quandam ſe defendiſſe contra exercitum Romanum

num : nam maltha projecta combusſit militem armatum. His vicinus eſt ignis Græcus, & multa comburentia. Præterea poſſunt fieri lumina perpetua & balnea ardentia ſine fine. Nam multa cognovimus quæ non conſumuntur in flammâ; ut pelles Salamandræ, talk, & hujuſmodi quæ adjuncto aliquo inflammantur & lucent, ſed non comburuntur imo purificantur. Præter verò hæc ſunt alia ſtupenda naturæ. * Nam ſoni velut tonitrus, & coruſcationes poſſunt fieri in aëre; immo majori horrore quã illa quæ fiunt per naturam. nam modica materia adaptata, ſcilicet ad quantitatem unius pollicis, ſonum facit horribilem & coruſcationẽ oſtendit vehementem. & hoc fit multis modis; quibus civitas, aut exercitus deſtruatur ad modũ artificij Gedeonis, qui laguncùlis fractis, & lampadibus, igne exſiliente cum fragore inæſtimabili, infinitũ Midianitarũ deſtruxit exercitum cũ trecẽtis hominibus. Mira ſunt hæc, *

ſi

ſi quis ſciret uti ad plenum in debitâ quantitate & materiâ. De alio verò genere ſunt multa miranda; quæ licet in mundo ſenſibilem utilitatem non habeant, habent tamen ſpectaculum ineffabile ſapientiæ; & poſſunt applicari ad probationem omnium occultorum, quibus vulgus inexpertum contradicit: & ſunt ſimilia attractioni ferri per magnetem. nam quis crederet hujuſmodi attractioni niſi videret? Et multa miracula naturæ ſunt in hac ferri attractione quæ non ſciuntur à vulgo, ſicut experientia docet ſollicitum. Sed plura ſunt hæc & majora. Nam ſimiliter per lapidem fit auri attractio, & argenti, & omniũ metallorum. Item lapis currit ad * acetum: & plantæ adinvicem, & partes animalium diviſæ localiter, naturaliter concurrunt. Et poſteaquam hujuſmodi perſpexi, nihil mihi difficile eſt ad credendum, quando bene conſidero, nec in divinis, ſicut nec in humanis. Sed majora his ſunt: non tota pote-

Plin. hiſt. lib. 36. cap. 20.

* *Al. acervum.*

potestas mathematicæ non potest nisi instrumentũ Sphæricũ juxta artificiũ Ptolemæi in 8. Almagesti, in quo omnia quæ sunt in cœlo suis longitudinib. & latitudinib. essent descripta veraciter: quod autẽ moverentur naturaliter motu diurno nõ est in mathematicâ potestate. Experimentator tamẽ fidelis & magnificus, ad hoc anhelat, ut ex tali materiâ fieret, & tali artificio, quòd naturaliter cœli motu diurno volveretur: quod fieri videtur possibile. quoniam multa motu cœlestiũ deferuntur, ut cometæ, & mare in fluxu, & alia in toto, vel in partibus suis. quod esset majus miraculũ quam omnia prædicta, & majoris utilitatis quasi infinitæ. Nam tunc omnia instrumenta astronomiæ cessarent tam specialia quàm vulgata: nec thesaurus unius regis vix posset huic comparari. Et licet non quantùm ad miraculum, tamen quantum ad utilitatem publicam & privatam, majora possunt fieri: scilicet ut auri copia & argenti deduca-

ducatur in medium, quantum placet homini, non tamen ſecundum naturæ poſſibilitatem, ſed ſecundum artis
* complementum: * quum ſint decem & ſeptem modi auri, octo ſcilicet ex admixtione argenti cum auro. Et primus modus fit ex 16. partibus auri cum aliquibus partibus argenti, uſque ad vigeſimum quartum gradum auri pertingatur; cum uno argenti ſemper unum gradum auri augmentando. Et totidem ſunt ex admixtione æris cum auro! ita ultimus modus ſit ex viginti quatuor gradibus auri puri, ſine admixtione alterius metalli: & non poteſt natura ulterius procedere ſicut experientia docet. Sed ars poteſt augmentare aurum in gradibus puritatis uſque in infinitum; ſimiliter argentum complere poteſt ſine fraude. Sed præcedentibus majus eſt, quòd licet anima rationalis cogi non poteſt, eò quod libertate gaudet arbitrij: tamen efficaciter diſponi, & induci, & excitari poteſt, ut gratis velit ſuos mo-

res

res mutare, & affectiones, & voluntates, ſecundum arbitrium alterius; & non ſolùm ſingularis perſona, ſed totus exercitus, & civitas, & totus populus regionis. & hujuſmodi experientiam docet Ariſtoteles in libr. ſecret: tam de regione, quàm de exercitu. & perſonâ ſingulari. Et in his ferè eſt finis naturæ & artis.

CAPUT VII.

De retardatione accidentium ſenectutis, & de prolongatione vitæ humanæ.

SEd ultimus gradus in quem poteſt artis complementũ, cum omni naturæ poteſtate, eſt prolongatio vitæ humanæ in magnũ tempus. quod autem hoc ſit poſſibile, multa experimenta docuerunt. Nam Plinius recitat, Pollionem ſtrenuum corpore & animo ultra ætatem hominis conſuetã duraſſe in ſuâ probitate, quẽ quum Octavius Auguſtus interrogaret quid facerer

Lib. 22. cap. 24.

faceret ut diu ſic viveret: reſpondit in ænigmate quod oleum poſuit exterius, & mulſum interius. (Mulſum autem habet octo partes aquæ & novem mellis ſecundum auctores) Et poſtea ſimilia multa contigerunt. Nam ruſticus effodiens in campis cum aratro, invenit vas aureum cum liquore. & exiſtimans rorem cœli, lavit faciem & bibit: & ſpiritu, & corpore & bonitate ſapientiæ renovatus, de bubulco factus eſt bajulus regis Siciliæ; quod accidit tempore regis Wilhelmi. Et probatum eſt teſtimonio literarum papalium, quod Almannus quidē captivus inter Saracenos recepit medicinam, qua uſque ad quingentos annos vitam ſuam prolongavit. Nam rex qui ipſum habuerat captivum, recepit regis magni nuncios cum hac medicinâ, ſed quia eos habuit ſuſpectos, voluit probare in captivo quod fuerat ei delatum. Ac domina de Nemore in Britania majori, quærens cervam albam, invenit unguentum quo

cuſtos

custos nemoris se perunxerat in toto corpore, præterquam in plantis: vixit trecentis annis sine corruptione, exceptis pedum passionibus. Et pluries experti sumus in nostris temporibus, quod homines rurales sine consilio medicorum, vixerunt centum annis vel circiter satis sanè. Hæc etiam confirmantur per opera animalium, ut cervi, & aquilæ, & serpentis, & multorum, quæ per virtutem herbarum & lapidum, suam renovant juventutem. Et ideo sapientes dederunt se ad hujusmodi secretum, excitati exemplis brutorum, existimantes quod possibile fuit homini, quod brutis animantibus est concessum. Propter quod Artefius, suâ sapientiâ secretas vires animalium, & lapidum, & herbarum, & cæterarum rerum scrutatus, ob secreta naturæ scienda, & maximè propter vitæ prolongationem; * gloriatur se vixisse mille & viginti quinque annos. Et possibilitas prolongationis vitæ confirmatur per hoc, quod homo est

Aliter gaudet.

naturaliter immortalis, id est potens non mori. atque etiam post peccatum potuit vivere circiter mille annos; & deinceps paulatim abbreviata est vitæ longitudo. Ergo oportet quod hujusmodi abbreviatio sit accidentalis: quare poterit in toto, vel in parte reparari. Sed nos, si velimus causam accidentalem hujusmodi corruptionis investigare; inveniemus quod non est à cœlo, neque ab alio quā defectu regiminis sanitatis. Nam in hoc quod patres corrupti sunt, generant filios corruptæ complexionis & compositionis, & filij eorum eâdem de causâ se corrumpunt: & sic derivatur corruptio à patribus in filios, donec invalescat continuò abbreviatio vitæ. Non tamen propter hoc sequitur quod abbreviabitur semper in minus, quia terminus in specie humana positus est, ut in pluribus vivant homines 80. annis, sed amplior est eorum labor & dolor. Remedium vero esset contra corruptionem propriam

Psal. 90.

cujus-

cujuslibet, si quilibet exerceret regimen completum sanitatis à juventute, quod consistit in his quæ sunt cibus & potus, somnus & vigilia, motus & quies, evacuatio & retentio, aër, passio animi. Nam si quis hoc regimen observaret à nativitate, viveret quantum natura assumpta à parentibus permitteret. & duceretur ad ultimum terminum naturæ [lapsæ ab originali justitiâ] quem tamen præterire non posset : quia hoc regimen non confert, aut modicum, contra corruptionem antiquam parentum. Sed quasi impossibile est, quod homo sic regatur in omni mediocritate istorũ, sicut exigit regimen sanitatis. & ideo oportet, quod abbreviatio vitæ contingat ex hac causâ, non solum ex corruptione parentum. Ars verò medicinæ determinat hoc regimen sufficienter. Sed nec dives, nec pauper, nec sapiens, nec insipiens, nec ipsi medici quantumcunque perfecti, possunt hoc regimen in se, nec in

Defuit in alio exempl.

* alijs perficere, ut patet cuilibet. * Sed natura non deficit in necessarijs, neç ars completa: immo valet insurgere & irrumpere contra accidentales passiones; ut in parte vel in toto deleantur. Et in principio quando inceperat ætas hominū declinare, facile fuisset remedium: sed nunc à quinque millibus annis & plus, difficile est remedium apponere. Sapientes tamen moti considerationibus prædictis, nisi sunt vias excogitare, non solum contra defectum proprij regiminis cujuslibet, sed contra corruptionem parentum: non quod reducatur homo ad vitam Adæ, vel Artefij propter corruptionem invalescentem: sed ut per centenarium annorum, vel plures vita prolongetur ultra communem ætatem hominum nunc viventium, quatenus passiones senectutis retardarentur, & si omnino prohiberi non possunt, mitigarentur: ut ultra communem æstimationem hominum vita prolongetur utiliter: semper tamen citra

circa ultimum terminū naturæ. Nam terminus naturæ eſt ultimus, qui in primis hominibus poſitus eſt poſt peccatum: & alius eſt terminus cujuslibet ex propriâ parentum corruptione. Ultra iſtos ambos non contingit tranſire, ſed bene terminum propriæ corruptionis. Nec tamen uſque ad terminum primum credo quod aliquis quantumcunque ſapiens eſt his temporibus poſſet attingere; licet poſſibilitas ſit, & aptitudo naturę humanæ ad illum terminum qui fuit in primis hominibus. Nec mirum eſt quum aptitudo iſta ſe extendat ad immortalitatem, ſicut ante peccatum fuit, & erit poſt reſurrectionem. Sed ſi tu dicas quod nec Ariſtoteles, nec Plato, nec Hippocrates, nec Galenus, ad hujuſmodi prolongationem pervenerunt: reſpondeo tibi, quod nec ad multas veritates medioeres, quæ poſtea ſcitæ ſunt per alios ſtudioſos: & ideo hæc maxima potuerunt ignorare, quanquam ad hæc laboraverunt. Sed nimis

mis in alijs se occupaverunt, & citius perducti sunt ad senectutem, consumentes vitam in pejoribus & vulgatis, quam vias ad hæc secreta magna perciperent. Scimus enim quod Aristoteles dicit in prædicamentis, Quod quadratura circuli possibilis est, nondum tamen scita. Et sic fatetur se & omnes usq; ad tempus suum ignorasse. Sed nos scimus his diebus quod scitur hæc veritas, & ideo longè magis poterat Aristoteles ulteriora naturæ secreta ignorare. Multa etiam mo-
" dò ignorant sapientes quæ vulgus stu-
" dentium sciet in temporibus futuris. Unde hæc objectio vana est per omnẽ modum.

CAPUT IIX.

De occultando secreta naturæ & artis.

ENumeratis quibusdam exemplis circa naturæ & artis potestatem, ut ex paucis multa colligamus, ex partibus

bus tota, ex particularibus universalia, quatenus videamus quod non est necesse nobis aspirare ad magicam, cum natura & ars sufficiant: volo modo per ordinem singula prosequi, & causas, & modum dare in particulari. Sed considero quod in pellibus caprarum & ovium non traduntur secreta [naturæ] ita ut à quolibet intelligantur, sicut vult Socrates & Aristoteles. Ipsemet enim dicit in secretis secretorum, quod esset fractor sigilli cœlestis qui communicaret secreta naturæ & artis; adjungens quod multa mala sequuntur eum, qui occulta detegit & arcana revelat. Cæterum in hoc casu dicit A. Gellius lib. noctiũ Atticarũ de collatione sapientũ quod stultũ est asino præbere lactucas, quum ei sufficiant cardui. Atq; in libro lapidum scribitur quod rerum minuit majestatem, qui divulgat mystica: nec manẽt secreta quorũ turba est conscia. Ex divisione n. probabilis patet vulgus dividi in oppositum contra sapientes

Defuit in alio.

Top. 1. cap. 8.

tes. Nam quod videtur omnibus eſt verum, & quod ſapientibus ſimiliter, & maximè notis. Ergo quod pluribus, hoc eſt vulgo in quantum hujuſmodi videtur, oportet quod ſit falſum. de vulgo loquor, quod contra ſapientes in hac diviſione diſtinguitur. Nam in communibus conceptionibus animi concordat cum ſapientibus, ſed in proprijs principijs & concluſionibus artium & ſcientiarum à ſapientibus diſcordat, [laborans circa apparentias in Sophiſmatibus] ſubtilitatibus, & de quibus ſapientes non curant. In proprijs igitur vel ſecretis vulgus errat; & ſic dividitur contra ſapientes; ſed in communibus animi conceptionibus, ſub lege omnium continetur, & cum ſapientibus concordat. Communia verò pauci ſunt valoris, nec ſunt propter ſe quærenda, ſed propter particularia & propria. Sed cauſa hujus latentiæ vulgi fuit apud omnes ſapientes, quia vulgus deridet ſapientes, & [negligit] ſecreta ſapientiæ, & neſcit uti

rebus

rebus dignifsimis: atq; fi aliquod magnificum cadat in ejus notitiam à fortunâ, illud pervertit, & eo abutitur in damnum multiplex perſonarum atque communitatis. Et ideo inſanus eſt qui aliquod ſecretum ſcribit niſi ut à vulgo celetur, & vix à ſapientibus & ſtudioſiſſimis poſſit intelligi. Sic cucurrit tota ſapientū multitudo à principio, & multis modis occultaverunt à vulgo ſapientiæ ſecreta. Nam aliqui per characteres, & carmina occultaverūt multa, alij per verba ænigmatica & figurativa, ut Ariſtoteles dicit in lib. Secretorum. O Alexander, volo tibi oſtendere ſecretorum maximum, & divinâ potentiâ juvet te ad celandum arcanum, & perficiendum propoſitum. Accipe igitur lapidem qui non eſt lapis, & eſt in quolibet homine, & in quolibet loco, & in quolibet tempore: & vocatur ovum philoſophorum, & terminus ovi. Et inveniuntur in multis libris & ſcientijs innumerabilia, talibus ſermonibus ob-

ſcurata, ut nemo intelligat ſine doctore aliquo. Tertio occultaverunt per modos ſcribendi, ſcilicet per conſonantes tantùm, ut nemo ſciat legere, niſi ſciat ſignificata dictionum, ſicut Hebræi, & Chaldæi, & Syri, & Arabes ſcribunt ſecreta, imo quaſi omnia pro majori parte ſic ſcribuntur: & ideo magna eſt ſapientiæ occultatio apud eos, & maximè apud Hebræos: quoniam Ariſtoteles dicit in libr. memorato, quod Deus dederit ijs omnem ſapientiam antequā fuerunt. Philoſophi, & ab Hebræis omnes nationes habuerunt philoſophiæ principium. Et Albumaſar in libro introductorij majoris, & alij philoſophi, & Joſephus primo & octavo libro Antiquitatum hoc manifeſte docēt. Quarto accidit occultatio per mixtionem literarum diverſi generis. Nam ſic Ethicus Aſtronomus ſuam ſapientiam occultavit, eò quod literis Hebræis, Græcis, & Latinis eam conſcripſit in eâdem ſerie ſcripturæ. Quintò occul-

tave-

taverunt quidã per alias literas quam sunt apud gentem suam, aut quam sunt apud alias nationes, sed * fingunt eas pro sua voluntate; & hoc est maximum impedimentum, quo usus est Artesius in libro suo de secretis naturæ. Sexto fiunt non figuræ literarum sed aliæ figuræ geometricæ quæ secundum diversitatem punctorum & notarum, habent literarum potestatem, & istis similiter usus est Artesius in sua scientiâ. Septimò est majus artificium occultandi quod dicitur ars Notoria, quę est ars notandi & scribẽdi eâ brevitate qua volumus, & eâ velocitate qua desideramus. Et sic multa secreta scripta sunt in libris Latinorum. Necessarium verò existimavi has occultationes tangere: quia forsan propter secretorum magnitudinem his utar modis, ut sic saltem te juvem ut possum.

CAPUT

CAPUT IX.

De modo faciendi ovum Philosophorum.

In ali ad marg.

Hæc sunt ænigmata.

DIco igitur tibi quòd volo ordinatè quæ ſuperius narravi exponere, & ideo volo ovum Philoſophorum diſſolvere, & partes philoſophici ovi inveſtigare: nam hoc eſt initium ad alia. Calcem igitur diligenter aquis alkali, & alijs aquis acutis purifica, & varijs contritionibus cum ſalibus confrica, & pluribus aſſationibus [concrema] ut fiat terra pura liberata ab alijs elementis, quam tibi pro [meæ * longitudinis ſtaturâ] dignam dico. intellige ſi potes. quia proculdubio erit compoſitum ex elementis; & ideo erit pars lapidis qui non eſt lapis, & eſt in quolibet homine & in quolibet loco hominis, & in quolibet tempore anni reperies hoc in ſuo loco. Deinde oleum ad modum crocei caſei & viſcoſi accipias, primo [ictu inſecabile] cui tota virtus ignea dividatur, & ſeparetur per diſſolutionem, diſſolvatur

Al. contermina.

Aliter melancholiâ ſtaturæ. *

liter. invſibile.

autem

autem in aquâ acutâ temperatæ acuitatis cum igne levi, & decoquatur quatenus separetur sua [pinguedo] sicut *Aliter: terrestrietas.* pinguedo in carnibus, per distillationem, ut non egrediatur aliquid de unctuositate, & hæc virtus ignea in aquâ urinæ distillatur. Posteâ in aceto decoquatur, donec minimum quod inest de causâ adustionis desiccetur, & virtus ignea habeatur. Sed si non curetur de illâ [iterum] fiat: evigila & *Al. tum fac.* excute; nam sermo difficilis est. Oleum verò dissolvitur in aquis acutis, vel in oleo communi quod expressius operatur, [vel] in oleo acuto amygdalorum *Al. ut.* super ignem: ita ut oleum seperetur, & remaneat spiritus occultatus, in partibus animalium, & sulphure, & arsenico. Nam lapides in quibus oleum humiditatis superfluit, terminum habent in unione suarum partium: quoniam non est vehemens unio, quin possit unum ab alio dissolvi per naturam aquæ, quæ est subjectum liquefactionis in spiritu; qui medi-

medium inter partes ſiccas & oleum eſt. Factâ igitur diſſolutione, remanebit nobis in ſpiritu, humiditas pura, vehementer permixta partibus ſiccis, quæ moventur in eâ, cum reſolveret eam ignis, qui vocatur à Philoſophis aliquando Sulphur fuſibile, aliquando oleum, aliquando humor aëreus, aliquando ſubſtantia conjunctiva quam ignis non ſeparat, aliquando Camphora: & ſi vis, iſtud eſt ovum Philoſophorum, vel magis terminus & finis ovi. & pervenit ad nos de oleis iſtis, & inter ſubtilia reputatur, quando ab aquâ vel oleo in quo eſt purgetur vel ſeparetur. Præterea corrumpitur oleum terendo ipſum cum rebus deſiccantibus, ſicut ſale aut atramento: & aſſando. quoniam paſſio fit à contrario, & poſtea ſublimetur donec ab [oleagineitate ſua] privetur. Et quia eſt ſicut Sulphur vel arſenicum in mineralibus, præparari poteſt ſicut & ipſa. Melius eſt tamen ut decoquatur

al. oleo
-no.

quatur in aquis, temperatis in acuitate, donec purgetur & dealbetur. Quæ verò salutaris exaltatio, fit in * igne ficco vel humido: & iteretur distillatio, ut effectum bonitatis recipiat sufficienter, donec rectificetur: rectificationis cujus novissimæ signa, sunt candor & cristallina serenitas. & cum cætera nigrescunt ab igne, hoc albescit, mundatur, serenitate nitescit, & splendore mirabili. Ex hac aquâ & terrâ suâ, argentum vivum generatur quod est sicut argentũ vivum in mineralibus. & [quando incanduit hoc modo materia] congelatur. Lapis verò Aristotelis qui non est lapis, ponitur in pyramide loco calido vel (si vis) in ventrem equi vel bovis: & febrem acutam imitatur. nàm de septem in 14. & de hoc in 21. aliquando procedit: ut feces elementorum dissolvantur in aquâ suâ, antequam separentur; & multoties iteretur dissolutio, & distillatio, donec rectificetur. Et hic est finis hujus

* Al. quandoq; in salem armeniacum.

hujus intentionis. Scias tamen, quod quum consummaveris, tunc oportet te incipere.

Aliud verò secretum volo tibi dicere. Nam argentum vivum præparabis mortificando ipsum cum vapore stanni pro margaritis, & cum vapore plumbi pro Ibero lapide, deinde teratur cum rebus desiccantibus, & atramentis; & hujusmodi (ut dictum est) & assetur: deinde sublimetur: * si ad unionem; duodecies; si ad rubedinem [21] donec in eo humiditas omnino corrumpatur. Nec est possibile, quod humiditas ejus separetur per vaporem, sicut oleum antedictum: quia vehementer est permixta partibus suis siccis; nec terminum constituit, sicut dictum est in metallis priùs dictis. In hoc capitulo decipieris, nisi significata verborum distinguas. Tempus est tertium involvi capitulum: ut calcem [calcem corporis] quod intendis acquiras. Corpus verò calcinatur quando appodiatur, hoc est, ut humor

al. septies.

l, clavem eris.

humor in eo corrumpatur per ſalem, & ſale armoniaco, & aceto, & quandoque rebus adurentibus, & cum Sulphure & arſenico: & quandoque cibantur corpora argento vivo, & ſublimatur ab ijs donec remaneant putris * Sunt igitur claves artis, Congelatio, reſolutio, inceratio, proportio. Sed alio modo purificatio, diſtillatio, ſeparatia, calcinatio, & fixio: & tum potes quieſcere.

CAPUT X.

De eodem, ſed alio modo.

*TRanſactis annis Arabum ſexcentis & duobus, rogaſti me de quibuſdam ſecretis. Accipe igitur lapidem, & calcina ipſum aſſatione levi, & contritione forti, ſive cum rebus acutis. Sed in fine parum commiſce cum aquâ dulci: & medicinam laxativam compone de ſeptem rebus (ſi vis) vel de ſex, vel de quinque, vel de quot vis, ſed quieſcit animus meus in duabus rebus: quarū proportio melior

Forte 620. *

eſt in ſeſquialterâ proportione, vel circiter, ſicut te docere poteſt experiẽtia. reſolve tamẽ aurum ad ignem & [melius cola] ſed ſi mihi credas, accipias rem unam, hoc eſt ſecretum ſecretorũ naturæ potens mirabilia. Mixto igitur ex duobus, aut ex pluribus, aut Phœnice, quod eſt animal ſingulare [ad ignẽ] & incorpora per fortem motum: cui ſi liquor calidus quater, vel quinquies adhibeatur, habebis ultimũ compoſitum. Sed poſtea cœleſtis natura debilitatur, ſi aquam infundis calidam ter vel quater. Divide igitur debile à forti, in vaſis diverſis, ſi mihi credis: evacuato igitur quod bonum eſt. Iterũ adhibe pulverem, & aquam quæ remanſit diligenter exprime: nam pro certo partes pulveris deducet, non incorporatas: & ideo illam aquã per ſe collige: quia pulvis exſiccatus ab eâ habet incorporari medicinæ laxativæ. fac igitur ut prius, donec forte à debili diſtinguas: & ter, vel quater, vel quinquies, vel plus, [pulverem] adhibeas: & ſemper

uno

uno modo facias. Et si cum aquâ calidâ operari non poteris, fac aquã alkali, & per hujusmodi acuta, medicinæ facies violentiam. Si autem propter [acuitatem &] mollitiẽ medicinæ, frangatur, pulvere apposito, appone cautè plus de duro & molli. Si verò propter abundantiam pulveris, appone plus de medicinâ. Si verò propter fortitudinẽ aquæ, rigua cum pistillo: & congrega materiam, ut potes: & aquam separa paulatim; & redibit ad statum; quam aquam exsiccabis: nam continet pulverem & aquam medicinæ, quæ sunt incorporanda sicut pulvis principalis. Non dormias hîc, quia valde utile & magnum continetur secretum. Si verò partes virgulti coryli aut salicis, justa rerum serie aptè ordinaveris, unionem naturalem servabunt: & hoc non tradas oblivioni, quia valet ad multa. Citrinitatem verò cum unione factâ miscebis: & exurget ut credo simile lapidi Ibero, & proculdubio mortificat quod mortificatum est per vapo-

Al. duritiem aut.

rem plumbi. Invenies plumbum, si exprimas vivum à mortuo: & mortuum sepelies in olibano & sarcocollâ. Tene hoc secretum: Nam nonnullius est utilitatis. Et idem facias cum vapore margaritæ vel lapidis Tagi, & sepelias mortuum ut dixi.

CAPUT XI.

De eodem tamen alio modo.

Forte 603. ANnis Arabum [630.] transactis, petitioni tuæ respondeo in hunc modum. Oportet te habere medicinam quæ dissolvatur in liquefacto, & immergatur in eo, & penetret interiora ejus, & permisceatur cũ eo: & nõ sit servus fugitivus, & transmutet ipsum. Ratione verò spiritus permiscetur: & per calcem metalli figitur. Æstimatur autẽ quod fixio præparatur, quando corpus & spiritus in suo loco ponuntur, & sublimantur: & totiens fiat, ut corpus fiat spiritus, & spiritus fiat corpus. Accipiatis igitur de ossibus Adæ, & de calce sub eodem pondere: & sint

sex ad lapidem Tagi, & quinq; ad lapidem unionis: & terantur simul cum aquâ vitæ, cujus proprium est dissolvere omnes res alias, ita quod in ea dissolvantur & assentur. Et iteretur multotiens contritio & assatio, donec incerentur; hoc est uniantur partes, sicut in cerâ. Et signum incerationis est, quod medicina liquescat super ferrum valde ignitum. Deinde ponatur in eadem aquâ in loco calido & humido, aut suspendatur in vapore aquarum valde calidarum; deinde dissolvantur, & congelentur ad Solem. Deinde accipias salem petræ, & argentũ vivum convertes in plumbum, & iterum plumbum eo lavabis & mundificabis ut sit proxima argento, & tunc operare ut pius. Item pondus totum sit 30. Sed tamen salis petræ LURU. VOPO VIR CAN VTRIET Sulphuris; & sic facies tonitrũ & coruscationem, si scias artificium. Videas tamen utrum loquar in ænigmate vel secundum veritatem. Et aliqui existimaverunt aliter. Nam di-

ctum est mihi quod debes omnia resolvere in materiam primam, de qua habebis ab Aristotele in locis vulgatis & famosis: propter quod taceo. Et cum istam habueris, tunc habetis pura elementa simplicia & æqualia: & hoc facies per res contrarias, & varias operationes, quas prius vocavi claves artis. Et Aristoteles dicit, quòd æqualitas potentiarum excludit actionem, & passionem, & corruptionem. Et hæc dicit Averrhoes, reprobando Galenum. Et hæc existimatur simplicior medicina quæ reperiri potest, & purior: & quæ valet contra febres, & passiones animi, & corporum. Vale. Et quicunque hæc reseraverit, habebit clavem quæ aperit, & nemo claudit: & quum clauserit nemo aperit.

Explicuit Epistola Baconis de secretis naturæ & artis, & de nullitate magicæ

[Ad Gulielmum Parisiensem conscripta.]

AD

AD BACONIS EPISTOLAM ADNOTATA.

CAPUT I.

AUt consensu multa mortalibus proponunt miranda.] *Consensus plurima potest: neq; in illis tantum quæ præstigiatores nequam mentiuntur, sed in rebus etiam utilibus & magni momenti, quas non stupidum tantummodo vulgus admiratur, sed quibus & scioli magicas subesse fraudes arbitrantur. Hinc Tritemij Steganographia tota dependet, quam hinc illum hausisse suspicor. Et licet eam multum excoluerit & amplificarit Tritemius, hic tamen jacta esse Steganographiæ fundamēta certissimū est, quod ex capitibus sequentibus & maximè octavo latius patet. Priorum duorum librorum (ut hoc obiter moneam) clavis vera est Polygraphia, qui intelligit mecum sentit: tertium ista Baconis epistola reserat. Atque utinam Sigismundus qui pro Tritemio Apologiam scripsit, hoc mihi credat, neq; enim dubito quin pro ejus ingenio facilè intelligat, & de tertio illo libro hæsitare desinat. Sed ut pro Tritemio semel respondeam in quo Libavius sæpenumero desipit, aio Tritemij magiam: quæ in universâ Steganographiâ cōtinetur; non esse aliam, quam modum quendam artificiosum celandi arcanum quodcunq;, ut solis artem una scientibus innotescat. P. S.*

Facilius enim à Deo impetrandum foret vel à bonis spiritibus.] *Si per spontaneam carnis afflictionem immundus spiritus infunditur: quanto uberius quis per vitæ mundiciem, mundi spiritus particeps fieri possit? Ingemuit Rabbi Echina ista proferens, ut habetur apud Paulum Ricium super 56. præceptum negativum. J. D.*

CAPUT II.

Super ferreum condens.] *Caput reo obnubitur, & nudis pedibus per novem candentes vomeres lustralibus precibus incantatos, & in incertâ distantiâ positos ducitur; quos si indemnis transierit absolvitur. Hoc probationis genus Ardelium dicitur, quo matris suæ castitatem explorare voluit, & oculos interim spectaculo pascere sustinuit imprudens rex & in matrem impius Eduardus, papistis sanctus & Confessor dictus: ut habent scriptores historiæ Britannicæ. P. S.*

Et quicunque dicunt quod Solomon.] *Præter hujusmodi libros & illos qui infra cap. 3. recensentur: multi à Tritemio enumerantur in Antipalo maleficiorum. si libet ibi quære. P. S.*

Vel sunt facti ad vultus stellarum.] *De his optimè scripsit sapiens Picatris. & si inutilia quædam amputarentur, dignissimus esset ille liber qui lucem aspiceret. P. S.*

Vulgus mathematicorum.] *Non hîc scientiam ipsam, sed hominum imperitiam damnat. Ipse enim cap. 16. tertij operis quod scripsit in opus majus & minus ad Clementem Pontif. Rom. ait sine mathematicâ nihil dignum sciri potest in philosophiâ: ut ostendi in quartâ parte operis majoris multùm diffusè. J. D.*

CAPUT III.

Qui nec artis, nec naturæ continent potestatem.] *Quamvis & magnâ Dei misericordiâ factum sit ut plurimi hujus fermenti libri à spurcis confecti nebulonibus jam tenebris sepulti jaceant: intimè tamen dolendum est ejusmodi quotidie prodire libros, qui specioso argumento maximarum rerum agnitionem promittunt; in quibus tamen capti lectores, nihil præter scripturientium ambitionem & frau-*

des deprehendunt. Et si per communem utilitatem facere liceret, tacita hîc præteriissem quæ scripsit Andreas Libavius De azotho, de mercurio, & lap: philosophorum, & variis eius processibus. Siluissem etiam de eius Heptade quamdiu illa commenta modesto Divinationum titulo sese defenderent. Sed quia jam non amplius Divinationes habendæ sunt illa annotata, sed quæ juniores scire debent philosophemata ex fundamentis ipsis [De podagra Schennemanni in calce def: Syntag.] quia in Novi luminis auctore; si is est quē vult Libavius Michael Sedinrogius, de quo tamen si vir bonus & honestus esse desiderasset tacuisse debuit [No. lu. Chy. præf. in ænig.] quia inquam in illo impegit, à quo ad veram philosophiam prima mihi janua aperta est, ô bene illi sit & vivo, & mortuo! & ita impegit, ut divinum eius scriptum, si Libavii Divinationes attendas, prorsus inutile effectum sit: quia etiam id ipsum à fraternitate R. C. postulat ut catalogum suum chymicorum scriptorum quamprimùm edant: ego tibi Libavi salvo eorum judicio pro fratribus respondeo, & omnes qui tecum desipere nollent sedulo admoneo, ut à prænominatis tuis scriptis diligenter caveant; in quibus ne obscura quidē veritatis umbella apparet, quæ sensum philosophorum, & secretum quod ipsi adinvenerunt attingat, quatenus inquam à suo cerebro profecta sunt, & non aliunde mutuata. Possent quidem Alchymia & Syntagma si nimia loquacitas, si superbia, & maledicentiæ virus abessent, à junioribus utiliter legi: sed cavete vos qui errare non vultis, à lapide philosophorum quem Libavius descripsit, & ignorat tamen. Sed ut istiusmodi hominibus æquior sim; faciunt nostra, faciunt etiam magnorum auctorum errata communia. Et ut non abeam longiùs quid huic ipsi Baconi in naturâ aut arte persuade-

re potuit ut equas sine equo gravidas fieri adeo crediderit, ut etiam in argumentum emissionis specierum & virtutum adduxerit? Solinū excusabit infantia, Plinium etiam scriptorem optimum & solertissimum nimia credulitas, quæ hanc fabulam ad illa hominum monstra [lib. 7. cap. 2.] ablegabit. De prodigiosa hominum quorundum Merlini & aliorum conceptione, ex humano tamen semine spirituum fraude surrepto, alia ratio est, sed non est huius loci. De Philippo Theophrasto quid dicam adhuc non habeo. Sed quum apud D. Iohannem Montanum quærerer quod tam præclara medicinæ theoricæ, tam firmis nixæ radicibus, praxis & recepta aliquando parum feliciter responderent; infit illud ipsum sibi contigisse nonnunquam quum primò recepta illa attentaret, quæ tamen postea verissima esse deprehendit. Et qui bene perpenderit quibuscum hominibus Theophrastus conflictaretur, facile existimet illum scientiam suam dissimulasse sæpius, ne quam illi gloriam præriperent adversarij, sibiipsis immerito vendicarent. P. S.

CAPUT IV.

Nam instrumenta navigandi &c.] *Multa hujusmodi instrumenta apud Anglos olim inventa dicuntur. Etenim & Thomas Nortonus; cuius etiam liber de motu perpetuo extare dicitur, & pro ingenti thesauro clam possideri; in hujusmodi Scaphâ solus sedens legisse aut scripsisse perhibetur, & quanta visum est velocitate moveri. Apud Sudsexios etiam Horsingtonus quidam molendinum seipsum movens struxisse fertur. Vidimus etiam & ipsi dum Londini ageremus inventum quoddam bellicum, machinis intus inclusis agendum, sive in terrestri itinere sive aquatico. Dederunt anni sequentes cymbam quæ aquis fere tota immersa decurreret, & cum celonibus Londinensibus expeditissimis veloci-*

velocitate certaret, quam nec aquarum moles submergeret, nec ventorum impetus retardaret. P. S.

Ad elevandum pondera.] *Id autem cochleâ quam vocant continuam sive perpetuam facilè præstat. P. S.*

Instrumenta ambulandi in mari.] *Huiusmodi usi sunt Virginiæ nuperi coloni ad conchas margaritiferas expiscandas.*

Pontes ultra flumina.] *Subere fortean & lignis levioribus intertextis. P. S.*

CAPUT V.

Longissimè posita appareant propinquissima.] *Permagnâ animorum voluptate tubos illos speculares usurpant docti & indocti. Hinc tamen videre licet instrumenta perspicua his longè præstantiora Baconi fuisse, qui talia de illis prædicare posset. Quæ autem scientiæ perspectivæ præstantia sit, audi ipsum Baconem in opere tertio ad Clem. Pont. cap. 17. Necesse est omnia sciri per hanc scientiam, quia omnes actiones rerum fiunt secundum specierum & virtutum multiplicationem ab agentibus in materias patientes. Et leges hujusmodi multiplicationum non sciuntur nisi à perspectivâ, nec alibi sunt traditæ ad nos: cum tamen non solùm sint communes actioni in visum, sed in omnem sensum, & in totam mundi machinam, & in cœlestibus, & inferiorbus. Magnam idcirco gratiam jure merito habemus Johanni Combachio literatissimo viro, cujus opera effectum est, ut Perspectivæ Baconis & specula publicè veneant. P. S.*

Nam Socrates draconem.] *Hoc habetur in quarto capite libri secundi Aristotelis de proprietatibus elementorum. J. D.*

CAPUT

CAPUT VI.

Soni velut tonitrus & coruſcationes.] *Miranda ſt ſciolorum audacia, qui id ſibi aſſumunt, ut de rebus o-nibus quantumvis incognitis ſententiam ferant. Argu-ento poteſt eſſe Libavius, qui ab hoc loco Rogerij auctori-tem ita elevat* [De *philoſophiâ magicâ fratrum* R. C. *pag.* 71.] *ut cum inſanis bibaculi cujuſdam inſomnijs, qui ad urcam debellandũ vix unâ æſtate opus eſſe arbitrabatur, raeclara eius inventa, aut ut minimum dicam experimen-comparet. Si hæc cum reliquis contuliſſes Andrea, veniſſes pulverem tormentarium hic indicari cujus qui-em & compoſitio Baconi innotuerat, & uſus, idq; ultra ntum annos priuſquam ignotus Polydoro auctor illum in ulgus extulerat. Et quamvis experientia humanæ vitæ lutare inventum fuiſſe comprobarit, manifeſtum tamen ſt, ideo homines pulverem hunc celaſſe Baconem, quod il-s multa exinde mala ominaretur. Et certè te demiror Li-avi qui in ſcriptis aliorum videri vis elephanto naſutior c pulverem illum ſulphureum non olfeciſſe. Adſcribi-r hiſce inſanis Burgravius. Ipſe ſi vivit, ſi libet, reſpondeat. uſim interim affirmare, pluris eſſe curationem Burgravij agneticam, quàm omnes Andreæ Libavij Divinationes. oc ſubmoneo ut animal confectum ſepeliatur, alias pòſt a-quot dies, morti nonnulli redirent. P. S.*

Lapis currit ad acetum.] *Vide Albertum de La-de aceti lib. 2. de mineralibus cap. 6. J. D. Non videtur men Albertus id velle quod hoc loco Rogerius, qui illum tius lapidem innuit, qui in ſpeculo aut levigatâ aliqua ſu-rficie poſitus, inſperſo aceto movetur, ut palea quæ ceru-ine lita, & in aquã placidam injecta diſcurrit; atq; id-rco ab Italis pietra caminante nuncupatur. P. S.*

Decem

Decem & septem modi auri.] *Tabula 7. D. 17. modorum ligatura* ☉ *cum* ☽ *&* ♀.

☽	☉	gradus auri.		♀	☉
8	16	1	9	8	16
7	17	2	10	7	17
6	18	3	11	6	18
5	19	4	12	5	19
4	20	5	13	4	20
3	21	6	14	3	21
2	22	7	15	2	22
1	23	8	16	1	23

aurum 17/24 *purum.*

CAPUT VII.

De retardatione accidentium senectutis.] *Exta Baconis libellus de accidentibus senectutis excusus Oxoni ubi & illa quæ hoc capite & plura etiam ad hoc argumentum spectantia plenius recensentur. P. S.*

Sed natura non deficit in necessarijs &c.] *Nimi um ridiculi Libavio videntur R. C. fratres qui vitam lon gam & sanam pollicentur & pleniorem rerum cognitionem Magica hæc vult esse deliramenta quibus ipsi placidè indor*

miscant. Licuit tamen illi non hinc tantùm sed ex omnibus fere philosophorum chymicorum scriptis animadvertisse, nec solos, nec primos fratres illos talia scripsisse. P. S.

CAPUT IIX.

Fingunt eas pro suâ voluntate.] *Vide super his Baptistam Portam De furtivis literarum notis, vide etiam Tritem: Polygr: lib. 6. & usum earum in eo libro, cui titulus Synousiastes eiusdem Tritemij. P. S.*

CAPUT IX.

Pro melancholiâ staturæ.] *Vide librum meum supra Portam Avicennæ, ubi melancholia, pro calce sive terra intelligitur. J. D.*

In igne sicco vel humido.] *Utuntur philosophi omni ignium genere; quos omnes suo tempore, ut decet adhibere, totum lapidis artificium continet. Hic est autem ille ignis Pontani, humidus interius, & extra siccus, obscurus, & intellectu difficilis. P. S.*

Si ad unionem duodecies, si ad rubedinem 21.] *Unum (inquiunt philosophi) opus est, unus operandi modus tam ad album, quam ad rubeum: addo etiam una materia; eaq; non simplex, sed ex duobus composita cum suo intermedio, quod desuper in binario erit ab infra senario. P. S.*

Sunt igitur claves artis congelatio &c.] *Alchymia est speculativa, & practica. speculativa est scientia de rerum generatione ex elementis, & de omnibus rebus inanimatis: ut de elementis, de humoribus simplicibus, & compositis; de lapidibus, communibus, de gemmis & marmoribus, de auro & cæteris metallis, de Sulphuribus, salibus, atramentis, de azurio, minio, & cæteris coloribus: de*

de oleis & bituminibus ardentibus, & aliis infinitis. Est autem alchymia operativa & practica, quæ docet facere metalla nobilia, & colores, & alia multa, melius & copiosius per artem, quam per naturam. Et hujus scientia est major omnibus præcedentibus, quia majores utilitates producit. Nam non solum expensas, & alia infinita reip. potest dare, sed dat invenire alia quæ vitam hominum possunt prolongare in multa tempora, ad quæ per naturam produci non potest. Radices alchymiæ speculativæ ego posui secundum considerationem Avicennæ, præcipue in expositione sexti præcepti in studio Theologiæ. nam ibi texui totam rerum generationem ex elementis, & conatus sum certificare cum magna diligentia quicquid oportet ibi sciri, secundum vias alchymiæ, & naturalis philosophiæ, & medicinæ. quæ radices applicari debent ad omnium rerum generationem. Et hanc applicationem exposui in auro, & metallis [c]ceteris, cum magno studio. Et meo judicio hæc quæ ibi tango de istis radicibus, cum applicatione ad metalla; valent longe plus quam quicquid æstimatur sciri ab omnibus naturalibus qui modò sunt: qui extra radices has in vanum quærunt ramos, flores, & fructus. (Baco in opere 3. ad Clem. Pontif. cap. 18.) Claves ergo hîc positæ Congelatio &c. sunt alchymiæ practicæ potius quàm speculativæ. J. D.

CAPUT X.

Annis Arabum sexcentis & duobus.] *Itaq; circa annum Domini 1205. A. Christo enim ad Machometi furores, intercesserunt anni 621. menses 6. dies 14. (Sic tradit Johannes Saxonicus in Commentario ad Alcabitij Isagogen, à Colinæo impresso anno 1521. fol. 81. Alij autem reijciunt in annum Christi 630.) Annus autem Arabi-*

cus

sibus 354. & singulis 30. annis accedunt i ex minutis 44. quæ restant ex mensibus sy- 9. dies 12. horas. Ergo anni Arabici 30. con- 31. sive annos Julianos 29. & superant dies 38. igitur Arabici 602. efficiunt annos Julianos lditus ad annos Domini 621. eveniunt anni eri ergo similias est Clementem illum papam, scripsit Rogerius, Clementem tertium fuisse ad papatum evectus est; quam quartum qui lebat in cathedrâ pestilentiæ; nisi Rogerius erit. idq; amplius hinc licebit conijcere quod Robertus, & eximiam tum rerum, tum li- rum, & Hebraicarum cognitionem, Groste- m caput appellatus, Episcopus Lincolniensis designaretur, annis centum serius quam Tritemius nisi mendum est impresso- ris. J. D.

Δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ.

